

ALBINA.

Esc de trei ori in septimana: Mercuri-a, Veneri-a si Domineo'a, candu o cola in trega, candu numai diumetate, adica dupa momentul impregiarilor.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 „ „
„ patrariu	2 „ „
pentru Romani'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
„ diumetate de anu	8 „ „
„ patrariu „ „	4 „ „

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune. **Josefstadt, Langegasse Nr. 43**, unde suntu a se adresá si corespundintiele, ce privesc Redactiunea, administratiunea séu speditur'a cate vor fi nefrancate, nu se vor primí, éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuencie si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linie repetirile se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului cate 30cr. pentru una data, se antecipa.

Viena 20 jan./1 febr. 1868.

„Ministeriulu afacerilor comune“, — „ministeriulu imperiale“, acesti doi termini sunt obieptulu principale in desbaterile díarielor interne. Interpelatiunea lui Ghiczy a datu preste unu cuibu de vespí, care nu se leniscesce curundu neci dupa dechiaratiunea data de guvern.

Foile nemtiesci ori au fostu contielese ori vorbescu la comanda, precum se vede din cercustanti'a cà tóte desbatura caus'a in un'a si aceea-si direptiune, si apoi totu asiè fu si dechiaratiunea guvernului, — se impinse cestiunea títeloru ce si le-a luat ministeriulu, se impinse pe terenulu gramatical, afirmandu-se cà ceea ce se dice ungresce „ministeriu pentru afaceri comune“, are se se traduca in nemtia „ministeriu imperiale.“

Daca este buna acésta traducere séu nu, se intielege cà n'are se decida sectiunea filologica a cutarei academii literarie, ci delegatiunile, si delegatiunea senatului o va primí de securu, asiè pledeza foile nemtiloru, pretindindu-si autonomia in afacerile limbei lor proprii si protestandu cà n'au se invetie nemtiés-c'a lor de la unguri.

De unde Ghiczy vedea o umbra de centralismu, ne pomenimu acum cu o afacere gramaticala. In adeveru acestu resultatu primu alu delegatiuniloru este cam siodu, inse si mai siodu in a dóu'a cauza, ce privesc aplicarea unguriloru in ministeriulu comunu. La acést'a dechiarà ministeriulu cà existe vointi'a inse are a luptá „cu greutatile efepturii.“ Spressiune plina de curtenire, careia díaristii nemti i dau o splicatiune mai prosaica intru intielesulu cà: Ungari'a n'are barbati de specialitate si deplinu escultivati pentru asemene posturi, éra de alta parte paritatea nu se póte duce pana la extreme, càci sunt numai trei ministri comuni, si dintre acestia dandu unulu Cislaitaniei altulu Translaitaniei, remane

alu treile pe care nu se potu — impartí.

Cu de acestea s'a petrecutu septeman'a, lucruri sióde, cari inse n'au fostu monotóne pentru cà din candu in candu nemtii intonau cà ungurii n'au dreptu la atata paritate fiindu densii minoritatea poporatiunei, — mai apoi, precum vedemu, totu nemtii fecera concessiuni.

Si e prè naturalu, nemtii se precepu si la concessiuni si la paciintia. In asta calitate din urma numai noi romanii ii intrecemu, cari portamu in spinare egemoni'a unui elementu eterogenu. De tar egemonisá némtiulu séu franculu séu mascalulu, atare natiune séu mare séu culta, ti-ar fi necazu dar l'ai precepe, inse te apesa micutiulu de unguru: ti-e si rusine se spuni la lume!

Noi inse totu cu incredere am fostu si suntemu catra stapenii nostri magiari, én se vedemu ce va vení!

Deputatii ca amplotiati.

Insemnaramu in nr. tr. cà dlui deputatu dietalu Emanuilu Gosdu i s'a oferitu de catra monarcu si ministeriu postulu de cojude la tabul'a septemvirala. Precum suntemu informati, densulu va primí acésta demnitate, si — dupa datina — se póte cà va renuciá la mandatu de deputatu.

De alta data candu se aplicá cate unu romanu in servitiulu statului, indatinaseramu a gratulá si natiunei si individului. Acum inse denumirea dlui E. G. — s'o spunemu cu sinceritate — ni insufla spaima, ne cuprinde o durere.

Vom desfasiurá ací pe scurtu temerile nóstre:

Poporulu romanu din cerculu de alegere de la Tinea (cottulu Biharii) candu si-trimise la dieta de deputatu alu seu pre d. E. G., indepliní alegerea — precum se scie — cu multe greutáti, dar bietulu poporu fu gat'a a suferí si a face ori si ce, numai se reésa alegerea lui E. G. A reesitu, si acésta alegere a costatu

multoru romani sange, viétia, daune mari si nespuse suferintie materiali cari se prolungescu de la alegere pana in diu'a de astadi.

In fati'a acestoru sacrificie, credeti cà poporulu stá privindu in uimire si cu spaima? ba nu, elu urá de bucuria, plinu de entusiasmu nu cunoscea altu graiu de catu alu vivatelor, in fati'a resultatului i se parea cà neci unu sacrificiu adusu nu e demnu de consideratu, este prè micu.

Si de unde óre a preceputu poporulu tieranu si necarturariu cà trebue se aiba atata entusiasmu pentru acésta alegere? Vom spune insi-ne ceea ce ni spune alegatorii.

Domnulu E. G. este — asiè diceau alegatorii — ca advocatu celebritatea prima in Ungari'a, neintrecuta inca de nimene, ferice in pledarile sale, si densulu acum va pledá pentru caus'a nóstra de natiunalitate. — Elu este in etate adanca si caracterulu natiunale romanu l'a tienutu purure cu seriositate si scrupulositate, deci caus'a nóstra e in mani serióse. — Elu are o staré materiala prè frumósa precum numai fórté putieni romani, deci suntemu convinsi cà nu venéza interese de soiulu acest'a, apoi mai scimu cà dupa incetarea provisorului i s'a oferitu o demnitate nalta in statu, dar respinse primirea, si a venitu a fi candidatu nostru de ablegatu, ceea ce va se dica cumca densulu pretiuesce multu mandatu de la poporulu romanu, lu pune de a supr'a mandatului veri si cui fie chiar a guvernului.

Asiè diceau si asiè credeau alegatorii, si cu densii noi toti. Mandri in credinti'a cà au trimisu unu ostasiu valorosu pre campulu luptei pentru dreptate si natiunalitate, asceptau cu nerabdare sosirea momentului de lupta: desbateria cestiunei de natiunalitate, — candu delocu se li sosésca scirea despre bravur'a mandatariului lor.

Si éca tocm'a acum in ajunulu luptei, tocm'a candu asceptamu momintele

in cari cestiunea natiunala se se puna la desbateri, — acum d. E. G. parasescé diet'a pentru a trece la tabul'a septemvirala, parasesce aren'a luptei lasandu stindardulu natiunalitateri orfanu de a sa parte. Nu póte fi acest'a scopulu deputatiloru, natiunea nu li-a incredintiatu mandate ca se castige posturi prin ele.

Dar alegatorii, ce vor face densii cu sperantiele lor ce le credeau atatu de intemeiate si de motivate si pre cari dedata si pre neasceptate le vedu tóte derimate? Nesmintitu cà densii vor sentí durerosu lovitur'a data credintiei lor, éra cerculu de alegere este perdutu pentru partit'a natiunala romanésca, càci trebue se recunóscemu cà pre langa sant'a causei ni-a ajutatu multu in acestu cercu si valórea personala a dlui E. G.

Care altu romanu ar poté dá asemene garantie si se induplicate pre poporu la asemene sacrifice? anevioia s'ar gasí vre unulu, si candu tocm'a s'ar gasí, poporulu desgustatu ar raspunde . . . am patit'o . . . nu vorbí pacalitului . . . asiè ni spuneati si cu d. G.

Daca ar fi ca cineva se nu ne póta precepe, noi vom aretá ací cu fapte cumca cati deputati romani au primitu posturi ori s'au retrasu, atate cercuri electorale am perdutu pentru partit'a natiunala romanésca, si a nume: d. Fauru se facú comite supremu in Carasiu (o cercustantia ce nu produse inca unu resultatu cutare evidinte natiunale) si cerculu dsale lu perduramu; d. Ionescu se facú comite supremu in Zarandu, si cerculu dsale Pecica lu perduramu; d. Gregoriu Popp ingrigitu pentru famili'a sa se retrase, si cerculu dsale S. Cehulu trecú in man'a magiiloru. — acum vine rondulu la Tinea, cerculu dlui E. G.

Asiè ni dovedescu faptele cà morala si caracterulu natiunale noi nu le cultivamu cu destula energía ca se potemu devinge tóte intrigele antagonistiloru, regresulu nostru este inspaimentatoriu, deputatii ni se imputiena chiar candu

FOISIÓRA.

Detorintiele nóstre,

(unu discursu populariu)
inchinate
preotiloru si invetiatoriloru romani
de
Dr. At. M. Marienescu.
(vedi nr. 138 a. tr.)

Indesiertu se afla ici colé cate unulu carele vorbesce, si scrie pentru poporu, càci fara de voi, parinti preoti si frati invetiatori si carturari, invetiatur'a nu póte patrunde in anim'a poporului, gráuntia buna nu cade pe pamentu roditoriu, si poporulu la timpulu seu nu va poté culege rodulu doritu.

Se nu uitati dara a face tóte ce se ceru pentru inforirea si intarirea natiunalitateri romane; càci nici unu poporu de cele mai mari, cu atata mai putinu unulu ca alu nostru nu poté avé nemicu mai scumpu pe lume, decatu natiunalitatea.

Déca intru adeveru inteliginti'a, adica ómenii invetiati sunt sufletulu poporului, atunci acestu sufletu, nu se póte tiené de unu trupu fara de viétia, ci trebue, ca cu inteliginti'a si poporulu se aiba si se arete viétia.

IV.

Detorint'a unui tata de familia in privint'a crescerii prunciloru sei si impartirea binelui seu.

Unu romanu intieptu, si de omenia, are multe detorintie pentru starea spirituala si morala, precum pentru starea materiala a familiei.

a) Crescerea si moralitatea.

O detorintia pre catu de frumósa, pre atata de santa e: ca se dee prunciloru sei o crescere buna, asià in casa, precum si in scóla.

In privint'a starii spirituale, adica a desvelirei mintii prin invetiatura, se faca atata celu pucinu, ca pruncii se scie rugatiunile, si a cetí, scrié si a socotí pentru lips'a de tóte dilele. Acést'a o póte face si trebue se o faca fie carele romanu.

In privint'a moralitateri, parintii se nu vorbésca innaintea prunciloru vorbe de rusine

si de sudalma, si se nu suferi ca pruncii se se dedee cu asfelu de cuvinte; se-i mane la beserica, si cu evlavia se li vorbésca despre sant'a lege crestina, si se-i pazésca de societati rele si de staurare pe la usiele birtului.

Tat'a de familia se se ferésca de concubinatulu adica de a traí necununatu cu o femeia in casa-i, si se nu iorte fetei sale, séu fetiorului seu a traí in casatoria nelegiuita.

Aceste fapte sunt si nemorale si in contra legeri crestine, si pentru aceea omulu de omenia trebue se se ferésca de ele. Acel'a, carele nu pretiuesce religiunea sa, o omu fora de purtare buna, fara morala.

In cresceri si morala e fundamentulu cultureri poporului; de ací incepe elu a se desvelí spro intarire si fericire.

Déca parintii, si de alta parte invetiatorii si preotii si-vor dá truda, ca acestu fundamentu se se faca putericu, atunci se asceptamu totu binele: éra déca ei se vor negrigí atunci poporulu e in putrediuene, si putrediuena trebue se se prefaca curendu in pulbere si in cenusial —

b) Impartirea binelui.

De la impartirea binelui aterna multu buna starea, adica avuti'a familiei. —

E o indatinare rea la poporulu romanu, cà unu tata de o stare mai bunica pe toti fetiorii i tiene a casa la economia, si pe urma imparte binele seu, cas'a si pamentulu seu la toti fetiorii, in catu apoi nici unulu nu póte se traiésca din particéu'a sa.

Deci dara unu tata, carele are ceva stare si doi séu trei prunci, pe unulu se-lu invetie la scóla, ca prin invetiatura se-si castige pana sa; pe altulu se-lu faca maiestru séu negociatoriu, éra pe galu treilea se-lu faca mostenitoriu bunului parintescu. In acestu modu, cu prunculu d'antaiu a datu si natiunei unu omu invetiatu, cu alu dóilea sporesce si avut'a natiunala, éra cu alu treilea femane pamentulu nedespartitu in mani romane, si face unu cetatianu cu stare buna. —

E o indatinare si mai rea, candu unu tata cu mai multi prunci, pe toti ii insóra séu marita in casa, si introduce o viétia patriarchala, ne potrivita in lumea de astadi. — In asfelu de casa nu estesporiu; pentru cà nici lucrulu neci venitulu nu e asemene intre toti si venitulu nici nu se póte stringe numai in pung'a parintiloru, séu nu se póte impartí tuturor'a dupa dreptate; pentru cà de o parte, cei betrani aréta mai multa iubire catra unii, si acestor'a li

ne-am crede in ajunulu deciderii cestiunei nationale.

Éca caus'a de ce am disu că denu-mirea dlui E. G. de septemviru, dupa esperiintele facute, ne-a inspaimentatu si ne-a cuprinsu o durere.

Se pôte că ni-ar replică cineva că trebuie se fimu reprezentati si la tabul'a septemvirala. Asiè este că pentru multiamirea natiunitatiloru trebuie ca densele se fie reprezentate pretotindene, dar acést'a nu necesitéza ca unu postu de importantia mai mare se fie schimbatu cu altulu actualminte de mai putienø importantia.

Pentru legi nationale trebuiescu oficiali natiionali, éra de aci in colo se ne insemnãmu bine că nu multimea oficialiloru face indreptatirea cutarei natiuni, d. e. cehii sunt in Cislaitani'a mai $\frac{3}{4}$ din oficialii administrativi, si totusi sub sistem'a de astadi natiunea cehiloru se sentiesce a fi cea mai nefericita.

Delegatiunea ungréscã.

Siedinti'a a VI. vineri 31 ian. n.

Se deschisesse la terminulu prefriptu, dar erã prè timpurã căci nu sosise inca responsulu ministeriului, si asiè se amonã pana la 2 $\frac{1}{2}$ óre, candu si-cuprinsera locul ministrii Andrásy, Lónyay, Gorove si Festetics.

Presedintele Somssich dà spre cetire declaratiunea scripturistica a ministeriului comunu.

Notariulu Horváth cetesce:

„Responsu la interpelatiunea prima a lui Carolu Kerkápoli membru delegatiunei ungrésci, asternuta in numele seu si a consociloru sei, cu referentie la titulele intrebuintate de ministrii comuni.

„In propunerea catra delegatiunea dietei ungrésci s'au intrebuintatu urmatóriele spresiuini „ministeriu comunu“ si „ministrii comuni“ conformu tienorii articolului de lege XII din 1867.

„Daca catra delegatiunea regatelor si tieriloru reprezentate in senatulu imperiale s'au intrebuintatu numirea nedisputata de dens'a de „ministeriu imperiale“ si „ministrii imperiale“, apoi prin acést'a n'am avutu intentiunea a folosí o numire ce nu incupe cu nedependinti'a constituționala a Ungariei.

„Spressiunea intrebuintata in limb'a nemtiéscã s'a consideratu mai vertosu casí identica cu cuvintele: „afacerile comune ale ambelor parti de monarchia.“

„Deci se denéga veri co intentiune d'a largí si pestrecc suer'a de aptivitate a afaceriloru comune.“

— „Responsu la a dóua interpelatiune alui Carolu Kerkápoli, membru delegatiunei ungrésci, in privinti'a organizatiunei ministeriului comunu:

„Ministeriulu comunu indata dupa constituirea sa si din propri'a sa iniciativa s'a pus in contielegere cu ministeriulu regescu ca se

capete persóne apte prin cari se se statoréscã o coatingere directa si nemedilocita in comunicatiunea afaceriloru atatu generalminte in administratiune catu si desclinitu in privinti'a limbai cu delegatiunea dietei ungréscii.

„Cercustanti'a că pana acum'a nu avemu inca neci unu rezultatu in asta privintia, cauta se se atribue numai greutatiloru efepturii.“

— „Responsu membrului in delegatiune Colomanu Ghiczy la interpelatiunea subscrisa de densulu si de cei de o parere cu densulu, adresata ministriloru cari au asternutu bugetulu.

„In privinti'a puntelor 1 si 2, ministeriulu comunu provóca la declaratiunile date tocm'a mai nainte.

„Ce se atinge de numirea unui ministru de rebelu, nepomenitu in art. XII din 1867, se observã urmatóriele:

„De óra-ce §. 27 art. XII 1867 contine otarirea aprita cumca pentru acele obiecte cari in fapta fiindu comune, si nu se tienu neci de regimulu separatu alu tieriloru coronei ungréscii neci de alu celoru lalte ale M. Sale, trebuie se se infiintiezo unu ministeriu comunu, éra in §. 9 alu acolei legi se dechiara afacerea militara de comuna sub modalitatile §§-loru 10 si 11.

„De óra-ce, mai departe, in vertutea §-lui 15 din legea citata, spesele pentru armata sunt asidere comune, éra dupa §. 40 bugetulu comunu se asterne delegatiunei de ministeriulu comunu, deci denuimirea unui ministru comunu de rebelu nu numai nu e eschisa de art. XII din 1867 ci tocm'a e pretinsa de spiretulu acolei legi. Candu Maj. Sa imp. reg. Apostolica ca supremulu domnu alu armatei, o parte din funtiunile ce i le dà art. XII le-a predatu prin actulu acést'a unui ministru responsabile, a datu numai o dovéda repetita de prè naltele sentieminte constitutiionali.

„Deci denuimirea unui ministeriu comunu nu pôte fi temeiu de temere cu atãta mai vertosu că in §§ 12, 13, 14 a art. XII 1867 sunt numite acele puncte cari in privintia suerei de aptivitate se tienu de legelatiunea ungréscã si de guveruulu ei, éra statorirea sistemii de apărare intru intielesulu citatei legi e rezervata tocm'a acolei legelatiuni fora de restringere.“

Kerkápoli: Responsulu datu de ministeriu aréta că elu a folositu titulu de „ministeriu imperiale“ fiindu că Pa crediutu sinonimu si identicu cu titulu de „ministeriu pentru afaceri comune“. Prin asta declaratiune caus'a si-a perditu importantia politica si a devenitu curatu gramaticala. In obiectulu interpelatiunei a dóua se vede că numai greutatile efepturii l'a impedeccatu pe ministeriu pana acum, deci cu rezultatulu ambelor mele interpelatiuni sum multiamitu, si dóra nu me voiu insielã dechiarandu acést'a si in numele celor'a de o oredintia cu mine. (Majoritatea si-aréta invoirea prin strigãri).

Ghiczy dupa o cuventare scurta si-resérva a se intielege cu ai sei si mane va spune delegatinnei.

La ordinea dilei: bugetulu ministeriului comunu. Se primesce casí cetitu, contele Szapáry propune ca incunjurandu desbaterca generala, se se aléga unu comitetu de 29 de membri. Ghiczy e in contra a alegerii comitetului (stang'a ar fi avutu se aléga 6 insi dupa contie-

legerea intemplata) pana nu se va intielege cu partia sa, căci daca dens'a va fi nemultiamita de responsulu ministeriului atunci se va retiené de la alegerea comitetului, deci alegerea se amena prè mane, candu la 11 óre dem. va fi conferintia inchisa desbatendu bugetulu casei, mai tardiu siedinti'a publica pentru alegerea comitetului.

Conscrierea poporatiunei.

Conscrierea din urma a poporatiunei in Austria s'a intemplatu la 1857. De atunci imperati'a a perditu dóue tieri si bataliele cercetara popórale in catu astadi nimene nu mai pôte sci carea si cata este la numeru adevérat'a poporatiune a Austriei. Deci o conscriere nóua a poporatiunei este neapératu necesaria, si s'a statoritu pentru 31 diecemvre 1868 in tóta monarchia. Precum ni spune o fóia niemtiéscã de comunu bine informata, la caus'a conscrierii au conclucratu dejã consiliulu celu si statisticu si regescu si ungréscu, in catu densulu si-a dechiaratu invoirea si a primitu si pentru Ungari'a acele formulare ce le-a proieptatu directiunea statisticeii administrative din Vien'a, cu acoea unica descliniere că in formulariele ungréscii trebuie se se arete si natiunitate, care rubrica lipsesce in ale nemtiloru.

Motivele procedurii magiariloru le potemu sci cu totii. Si nóa ni-ar placé fórté aretarea natiunitatei numai se se faca cu consciintia. Magiarii vor face pregatiri pentru o statistica intru interesulu propriu, adoca alu egemoniei magiare. Nu ne indoimu că acést'a cauza ni se va presentã curundu in cutare forma oficiala, si atunci va trebui se vorbimu despre ea cu de amenuntulu.

Sibiu, ianuariu, 1868.

Diurnalulu ministeriului ungréscu pentru invetiatorii romanesci. Adrese sasesci. Escel. Sa Parintele metropolitu alu nostru a emis urmatóriele cerculariu:

Nr. pres. 253. 1867. Prècinstiiloru Parinti Protopopi si Administratori protopopesci! Inaltulu Ministeriu regiun ungréscu de cultu si invetiamentu impartiesce acestui Consistoriu archidiecepsanu, cumca au facutu dispusetiune, ca de la 1-lea Februariu 1867 calend. nou se so edee unu organu septemanulu in folosulu scóloru poporali sub titulu: „Foi'a Invetiatoriloru“ in tóte limbale patriei, prin urmare si in limb'a nóstra romana, care se va trimite gratis tuturoru invetiatoriloru ordinari si suplenti din patria, cari vor dori a o cetí. Deci ve incunoscintiediu pe Prècinstiele Vóstre despre acést'a dispusetiune ministeriale spre acelu scopu

I, ca Prècinstiele Vóstre, déca Vetí dorí a tiené acést'a foia, se Ve prenumerati la ea cu 3 fl. v. a. pe anu, si banii se-i asterneti catu mai curundu cu insemnarea numelui, a loolui, unde siedeti, si a postei din urma precum si cu designarea limbai, in care voiti se posedeti foia, — sub adres'a urmatóre: La Editur'a Fói Invetiatoriloru in Buda, la ministeriulu ungr. regiun de Cultu si Invetiamentu;

II, ca toti preotii, cari vor dorí a tiené amintit'a foia, se urmedie in modulu insemnatu sub I;

III, ca toti invetiatorii si suplenti din scólele nóstre capitali si populari asiderea se urmedie dupa cele de sub I inse cu acea schimbare, că ei n'au se trimita banii 3 fl. căci loruli se va dá foia gratis, ci au numai se dee de soire la redatiunea acolei foi prin scrisóre néfrancata, numele loru, locul statiunei loru, post'a din urma, si in care limba voiescu se capete „foi'a Invetiatoriloru“. Sibiu in 28-lea decembre 1867. Archiepiscopulu si Mitropolitulu Andreiu m. p. (L. S.)

Se Vi marturisescu, se pôte că io am prejedetiele mele proprie. Nu precepu de unde vine acést'a buna vointia a ministeriului ungréscu catra invetiatorii nostri, daca cumva nu vreu se propage magiarisarea. Din man'a celuia ce ti e inimicu natiunitatei casí ungrulu, te temi a primí si daruri si nu poti crede in sinceritatea lui. Se repetiescu si eu: de pre timpulu juramentulu de la Esculeu pana la promisiunile lui Andrásy neci odata magiarii nu ni-au doveditu neci o dreptate si neci o vointia de bine. Óre acum deodata se se fie desbracatu densii de spiretulu loru tradițional? am cause multe a fi ca Tom'a care nu crede pana nu vede.

— Sasi in cateva locuri au alesu de cetatiani onorari pe Beust, Andrásy, Deák, éra universitatea loru la timpulu seu a trimisu adresa de incredere ministeriului ungréscu, ceea ce atãta va se dica catu nemic'a tóta, pentru că n'au fostu neci odata veri unu guvernulu catra care sasi se fie cutozatu a aretã ceva neincredere.

Nu mai catra romani se pórtã densii cu vechi'a loru netolerantia, că si in universitate numai unu romanu avuramu, pe parintele Hannia.

Dar si noi portãmu vin'a căci desí suntemu majoritatea locuitoriloru si in constitutiunismu (?) totu nu ni scimu: croí alta sórte.

Dobra, 8 ian. v. 1868.

(Reuniunea nóua. Alumneu. Scóle.)

In opidulu nostru s'a infiintiatu o reuniune a manufacturiloru romani. Statutele s'au trimisu naltulu guvernulu pentru intarire, dar inca n'au sositu. La timpulu seu vom face cunoscutu on. publicu aceste statute dupa aprobarea loru. Este meritulu invetiatorului P. F. care si-a datu multa straduintia, asiderea si pentru infiintarea unui alumneu, ca pruncii seraci din tractulu Dobrei, cari voiescu a frecuentã scóla capitala din locu, se póta avé cele de lipsa fora ca parintii loru se ingrigesca de alta, fora numai de vestminte, care propunere la toti afã placere, si prin spriginirea acolei cause de cátra multu onor. domnu Alessandru de Craiencu ca jude cercuale, este sperantia că inca in tómn'a acést'a, cu inceperea anului scolaru 1868/9 acestu alumneu va fi in viétia. *)

O reuniune casí fratii nostri de la Aradu noi n'avemu inca, si in asemenea mominte indreptãmu cu totii privirile nóstre catra Ilustratiile Loru dd. Moldovanu si Pipoziu cari am-

*) Voim se sperãmu că veti spãne apriatu in statute cumca in alumneu se primescu gratis numai teneri romani, fora descliniere de confesiune. Caracterulu natiunale avemu lipsa se-lu intonãmu a dese. R e d.

ajuta si intru ascunsu, éra de alta parte, pruncii devenindu capi de familia, incepu a trage foculu totu la ól'a loru, si a pune si pentru ei la o parte. Care de care se imbia la lucru, pentru că nu li vine la socotela, că trebuie se lucre pentru toti, séu pentru unii cari sunt spriginiti de betrani, si asiè se intrecu in lenevire! —

Afara de acést'a, certele familiare se immultiescu, si se incepu bataile, intre gineri si soeri, séu nore si sócre, apoi perdiendu-si timpulu pe la usiele judecatoriloru. —

Pentru acést'a dara, unu economu séu lucratoriu de pamentu carele are $\frac{1}{4}$ de sesiune, catu pôte se o dee numai unui fecioru, si celuia laltu se-i dee parte in bani si se se trudésca si tat'a si fratele spre a-i cumperã si lui pamentu, séu a-lu insurã in casa cu pamentu, si tint'a fiecarui romanu cu ceva stare se fie, a avé celu pucinu $\frac{1}{4}$ de sesiune, căci cu acést'a pune fundamentu bunastarei familiare si se face si cetatianu cu drepturi.

In Ungari'a pamentulu mai micu e de $\frac{1}{4}$ in Banatu de $\frac{1}{2}$ de sesiune; inse adeseori cate doue familii mari, séu cate trei si mai multi inse din o familia sunt stapani la atãta pamentu. Déca nu se pôte, ca totu romanulu se ai-

ba celu pucinu unu patrariu de sesiune; dar impartirea rea e tocmã necazu si seracia.

E o insusire frumósa a romanului, că voiesce tare se aiba pamentu mãcaru numai de o palma; căci romanulu se tiene tare de locul nascerii si o statornicu in patri'a stravechia, si nu ie lumca in capu ca alte popóre. Inse cu acea palma de pamentu nu se pôte ferici pre sine si famili'a sa si pana candu nu se va formã si intre economi o clasa mai mare de cetatieni cu drepturi si avutiã, pana atunci cei multi seracuti nu vor puté inmultí avuti'a si inaintã cultur'a natiunala, — si prin urmare nu vor folosí natiunitatii romane.

V.

Detorint'a unui tata de familia, ca se crutie averea sa pentru sine si urmatori!

Sunt multe datine rele la romani si prin acelea-si respescu avuti'a loru.

a) In privinti'a documinteloru:

Tat'a celu bunu se aiba simtiu de dreptate catra pruncii sei, si in catu pôte, inca in viétia se indestulésca pe cei ce trebuie se ésa din casa; déca nu pôte in viétia, atunci se lase dupa sine unu testamentu dreptu, se imparta binele

cu impacatiune intre prunci, si se nu lase unu testamentu incaleitu si nedreptu, care se fie isvoru de procesu, de certí si batãi între urmatóri; căci testamentulu reu si nedreptu, de rondu trage dupa sine seraci'a mostenitoriloru.

S'a bagatu de séma, că adeseori unulu séu altu pruncu e eschisu fora dreptate, si elu trebuie se-si caute partea sa cu procesu; s'a bagatu de séma că testamintele sunt séu reu scri-se, asiè in catu pentru neintielesu séu lips'a formeloru cauta se se nasca procesu.

Pentru acést'a faceti testamintele candu sunteti inca sanetosi si cu mintea liniscita; nu lasati pe ór'a din urma, candu séu nu sciti ce faceti, séu testamentulu se face dupa unic'a voia a unui pruncu, séu lu face atarele din satu carele abiã scie serié, si nu se precepe la facerea lui dupa lege si dreptate; mergeti dara la cutare notariu séu advocatu ca se ve faca testamintele si se impedeccu procesulu intre prunci dupa mórtea vóstra; pentru că veti fi auditu, că procesele tienu adeseori, cate 5—10 ani, éra cheltuielile nenecetatu le pórtã amendóue partile, si asiè se seracesce frate pe frate.

Nu mai putienø ve ingrigiti in viétia, ca contractele de cumperare, de casatoria, obliga-

tiunile si alte scrisori se le faceti bunc, si cu ómeni cari se pricepu la de astea; pentru ca se nu perdeti bunulu si capitalulu vostru, si ca se incungiarati procesele seracitóric. Desclinitu ve spunu că contractele de concubinatu (casatoria nelegiuita), cu otaririle loru si asupr'a zestrei séu a binelui, nu au putere de dreptu, pentru că nu sunt ierate prin lege; si pentru acést'a feritive a face astfelu de contracte, căci veti avé paguba dupa ele.

b) In privinti'a pomenelor, ospetieloru, rugelor si serbatoriloru (prasniceloru).

E o datina stravechia si frumósa, ca se ni aducemu aminte de parintii nostri cei morti si intru pomenirea loru se facemu bine unuia de aprópe; dar datin'a acést'a a inceputu a fi stricaciósa, in catu respesce o parte mare a binelui cu pomenile.

S'a bagatu de séma, că déca lasamentulu, adoca binele remasu e pretiuitu la 100—200 fl. spesele ingropaciunii cu poman'a facu 40—50 fl. si demulteru poman'a a corstatu si mai multu. Acuma déca dupa reposatu au remasu 2—3 prunci, spesele acestea — firesce se tragu din béta partea loru.

bii sunt in comitatul nostru fora ca—precum ni place a crede — se fie impedeati de veri o scrupulositate politica in asta privintia, ci bagu de s'ema numai timpulu nu l'au crediutu inca de bine venitu.

Cu sc'olele st'amu pre catu se p'ote de reu, dar despre aceste vom scrie alta data.

Borosineu, ianuaru 1868.

„Sub ingrato homine contremescit terra“
(Seneca.)

La o intemplanca ca aceea, candu avemu ocaziune a iscusii: ca nisuintielesalutarie pentru a ajutora la unu statu mai fericitoriu pre iubita nostra natiune atatu in privintia spiretuala catu si materiala, dau de o spriginire caldura, din partea aceluor membri ai natiunii, ce prosperedia mai multu de catu altii si cu cultura si cu avutia, nu o cu potintia nu se sterni atunci cea mai adeverata bucuria in inim'a fie-carui omu de omenia. Si daca une-ori — atunci adeca, candu aruncandu o privire asupra sortii poporului nostru celu atatu de remasu inderetru, asupra isolarii, in care jace causa biseric'ea si scolare — suntemu siliti a observa cu multa parere de reu: ca pentru acestu interesu de mare pretiu, nu se afla in mediloculu nostru „patroni“ in acelu numeru, si in aceea mesura, precum ac'esta ar pretinde, de o parte, inse-si lipsele nostre natiunali, de alta parte, „zelulu natiunali“ celu intonat cu atata larma; daca, diu, intreamene jurstari, avemu norocire, cate odata, a fi intimpinati de catra nescari „patroni“, ce nu se tienu de castrele nostre natiunali, nici confesiunali; cu totu dreptulu ne potemu exprime bucuria, si recunoscintia nostra cea mai sincera, fatia cu asemene patroni condusi in faptele lor de sentiulu celu mai nobilu alu umanitati.

Apoi eta noi romanii gr. orientali, locuitori in Opidulu Boros-Ineu suntemu norociti a ne bucura tocmai de o puseiune pre placuta ca ac'esta!

Despre meritele dovedite in fapta, de junelul nostru proprietariu Petru Atzel, spre inaintarea binelui comunu, in comitatu, in Orasiulu Aradu, in favorea institutelor umanitarie, si cu privire la cultura publica, vorbescu mai in tote dilele foile patriotice ungurcei si germanesci.

Nu ni-e scopulu a repeti, in acestu locu, cele faote de numitulu Domnu, in trecut, pentru ajutorarea Bisericii in zidire din B-Ineu, caci fusera acele registrate la timpulu seu cu recunoscintia si de catra diurnalile nostre natiunali. Voimu a aduce la cunoscintia on. publicu cetitoriu romanu numai fapte noue si prospete cefectuite in interesulu nostru din partea acelu concetatanu. Pentru acoperirea speselor, adeca, ce ni lipsescu la instruirea din lantru a Bisericii, sus amintite, care cu ajutorulu lui Ddieu se va aradica totalminte catra capetulu anului curinte, a arangiatu elu unu Balu in ospetaria sa din locu, care tienendu-se in 25 noemvre anului trecut, rezultatulu — pe langa tote machinatiunile contrarie, ce s'au fostu pusu in miscare cu atinsa ocaziune — face o sumai bine de 500 fl. ca venitu curatu; care resultatulu e a se atribui numelui incantatoriu ce a figuratu in fruntea intreprinderii mentionate. Specifica remunstrare a cestiunatu-

lui venitu va aparé catu mai curendu in publicu prin liste osebite, tiparindu-se acele totu cu spesce domnului arangiate de balulu amintitu.

Pe langa aceste nobila Mama a generosulu nostru proprietariu: veduva lui Ioane Aczel nascuta Emili'a Bohus, dupa ce fusese informata despre lipsa ce o suferé Biserica din locu in privintia vesmintelor bisericesci, n'au intardiatu, pentru suplinirea acestuia scadimentu, a despune a se prepara in Viena unu aparatulu intregu de celea catu mai pretiose si pomp'ose ornamente bisericesci, precum si tote apertinentie necesitate la santele vase; cari ornamente s'au si santitu in ajunulu nascerii Domnului cu deplin'a solenitate, si intre expresiunile cele mai pie de multamire a credintiosulu poporu pentru buna starea familiei binefacatoare!

In urma, bunulu nostru proprietariu, ni mai intinse unu ajutoriu in dilele acestea; darul pentru Biserica ce se zidesce intregulu materialu de lemnu, ce se poftesce, de dupa specificarea zidariului, la turnu, la coruri, la trepte, si alte parti ale edificiuului, a caruia materialu valore se urca peste 200 fl. v. a.

Premisele fapte, sunt cu multu mai invederate, de catu ar ave acele lipsa de frase glorificatoare.

Nu mai o observare modesta voiescu a mai insemna aci pentru orientarea on. publicu romanu; aceea adeca ca tote binefacerele mai sus insirate ne provinu noa de la acelu barbatu, pre care diarile nostre natiunali — presupunu, ca nu din vre-o intentiune tendentioasa; catu numai dupa unele informatiuni nefundate — lu suspitiunaseru in modru nepotrivitu. Ce e dreptu, din gura acestui barbatu n'ai potutu audi voci in congregatiunile comitatense, nici in cercuri private, frase, apromisiuni, seu contestatiuni de aceea cu cari sunt dedati unii, atatu dintre unguri catu si dintre romani, a se face limba dulce, fora ca sentiurile afectate de ei, se le arate in fapte. Petru Aczel nu promite, nu declamadia; elu face, si inca face in astfeliu de modru, si mesura: ca precum li place ungoriloru, cu unu felu de ambitiune, dar cu totu dreptulu, a si lu numi pre elu de alu seu; tocmai cu asemene dreptu, cu asemene alipire si iubire ni-lu dechiaramu noi romanii gr. orient, din B-Ineu, de: *alu-nostru*. Deo ceriulu patriei, si natiunii nostre, catu mai multi barbati, asemene aceluia, insufletiti de patriotismu, si de adeveratulu *sentiulu alu fratietatii*. *)

Ioane Pap m. p. protopresviteru.

Romania.

Adunarea Deputatiloru.

(Etrase din „Romanulu“)

Siedint'a de la 12 ianuaru

Sub presiedintia provisorie a d-lui N. Gulescu.

*) Speramu ca si Santia Ta le-ai intielesu diariile romanesci. Era terenulu politicu pe care n'avusemu norocire a ne intimpina cu d. Atzel. Inse daca da pentru drepturile natiunalitatei romanesci va binemerita cum a binemeritatu de comun'a dvostra besic'oesca, atunci si noi cu bucuria lu vom saluta de a-lu nostru, Magiarii luminati vor precepe ca este chiar si interesulu magiariiloru a sprigini natiunalitatea romanescă.

Am pricepe o pomana cuvincoasa, candu adeca s'ar da de mancare seu ceva ajutoriu in bani seraciloru satului; inse candu vedemu dandu-se prandiu mare pentru mai marii satului, si candu pomana se incheia cu betia, seu bataia si omoru, atunci cauta se spunemu verde, ca astfelu de inbuibaré — nu-e pomana! Si spre tota intemplanca ar fi mai buna pomana deca partea mancata si beuta din averea repusatului, ar fi remasu mosteniloru lui.

Dar ce e inca si mai tristu, ca se iau bani imprumutu cu camete mari de la gidovi seu de la altii, asemene si beutura si farina pentru pomana, si urmatoriulu abie e in stare, ca se se desplat'asca! —

E o datina religioasa, ca se serbamu patronulu besic'ei (ruga), si patronulu casei (praznicu), si deca ac'esta serbare ar fi numai un anim'a si cu curatieni'a, nu am ave nemicu in contra.

S'a bagatu inse de s'ema, ca pentru astelu de serbari multe familii se castiga ca de spetiulu seu pomana, pentru ca asc'apta rudeniile si din alte sate si chiama pretenii: se duc a orasiu cu carulu, incarca beutura si altele, deseori si pe detoria, beu si mananca cate

doue-trei dile si familia cea mai seraca cheltuesce sume cari i intrecu poterile.

Se tienu jocuri publice cate doue-trei dile, se perde timpulu lucrului, si mai totdeuna se intempla batai si omoruri. — Ospetiele la noi era se facu cu cheltuele pre mari, in catu demultei intrecu si zestrea ce o capeta fet'a; acesti bani mai bine se se pastreze pentru lipsele casei si a familiei.

Deci dara se ne infrenamu poftele cele desierte si se ne reformamu datinele de a respici atata din avere, si de a perde atata timpulu! —

e) in privintia controlu asup'a averei castigate.

Nu me potu slobodi in economi'a poporului precum ar trebui se o porie, caci ar trebui se scriu o alta carte; deci voiu atinge numai necrutirea in cele castigate. —

Tata reu de familia adeseori prepadesce multu din nutretiele castigate, caci duce birtariulu graun seu cucuru cu straita, nemesuratu, pentru beutura. — Mai in totu satulu sunt multi, cari tota iern'a siedu in birtu, si zelogescu gidanulu lantiuri de pamentu pentru detoria de birtu, seu se indetorescu ca se-i aduca

Se pune in desbatere alegerea d-lui T. Pisosky alesu la colegiulu I de la Dorohoiu, unde urn'a s'a deschisu in antaia di; nu este nici o protestare. Se pune la votu si se primesce cu 88 bile albe contra 7 bile negre.

Colégiulu IV judetulu Vlasca. Alegerea d-lui Scrrurio si prezentarea d-lui Cesaru Bolliacu ca alesu totu in acelu colegiu.

Sectiunea in majoritate respinge ca nula alegerea d-lui Bolliacu ca una ce s'a facutu intr'unu otelu; caci admitendu o asemene procedura din tote colegiele ar veni mai multi candidati alesi in osebito locuri si astu-felu oricine vede rezultatulu la care ne-ar conduce asemene alegeri. — Dupa multe debateri pentru si contra in fine,

Se inchide discutiunea si se pune la votu opiniunea minoritatii care este pentru cassarea ambeloru alegeri; se respinge cu 62 voturi contra 42.

Se pune la votu opiniunea majoritatii care este pentru suspinderea alegeriloru si trimiterea anchetei parlamentario: se primesce cu 71 voturi contra 32.

Se pune in desbatere alegerea din districtulu Ialomiti'a colegiulu alu II-le. Sectiunea face cunoscutu ca primariulu, negasindu nr. de 25 de votanti, n'a deschisu colegiulu, avendu pentru ac'esta opiniune dicea alegatori din 18 presinti, colegiulu dar a remasu vacantu. In urma, adauga raportulu comisiunii, s'a presintatu sectiunii pe cale particulara unu dosaru care s'a disu ca contine alegerea la acelu colegiu a d-lui Petre Gradistianu. Acestu dosaru, nevenindu pe calea legale, majoritatea sectiunii n'a voitu a-lu cerceta. Minoritatea a fostu de parere ca pe ori ce cale vor fi venitu acele acte sectiunea trebuia se le ie in corcetare si se se pronuncie asupra validitatii seu nevaliditatii lor. Dupa lungi debateri d.

D. Cogalnicianu propune ca sectiunea se intre din nouu in cercetarea acestei alegeri si se se pronuncie categoricu.

Se inchide discutiunea si se primesce propunerea dlui Cogalnicianu.

Se pune in desbatere alegerea colegiulu I de la Cahulu, alesu D. Celibidache. S'a amonatu, caci trei alegatori au protestatu c'au venitu la 4 ore si nu li s'a mai permis a vota. Se constata ac'esta-a au venitu dupa ce s'a fostu deschisu urn'a. Se pune la votu si se primesce cu 96 bile albe contra 2 negre.

Se pune in desbatere alegerea de la colegiulu II Gorju facuta in persoana dlui Tache Moscu. Votanti 39, D. Moscu 20 voturi; inse unu biletu dicea Costache Moscu, si oinci alegatori au disu c'acelu biletu privia pe fratele alesulu. Toti alegatorii inse au declarat c'acelu biletu privia pe celu alesu, fiindu ca ambii frati se numescu oficiale Costache, sectiunea a dechiaratu alegerea valida, dupa ore-care mici debateri se pune la votu si se primesce.

S'annuncia pentru mane desbaterea alegerii dlui Iepureanu si apoi alegerea biurului.

Bucuresci 31 ian. n. (telegramu.) Proieptulu de adresa asternutu camerei deputatiloru de catra comisiunea de adresa exprime sentimintele amocri si ale adoratiunii pentru Domnitoriu. Multiamesce Marirei Sale pentru ca a sustienutu libertatile politice intre cercu-

stantiele cele grele si promite ca proieptele de lege le va lua delocu in desbatere.

Adresa senatului multiamesce Domnitoriu pentru binefacerele cele multe ce le-a datu tierii si poftesce prosperare tierii si dinastiei.

Economia.

Cetimu in „Tiera“ din Bucuresci:

„Am strabatutu in doa ronduri Transilvani'a, Ungari'a, Austri'a, Itali'a, Bohemi'a, Prusi'a, Sacsoni'a, Belgi'a, Angli'a si Franci'a. Am locuitu catu-va timpu in Transilvani'a, Bohemi'a, Belgi'a si Franci'a. Am studiatu cu mare atentiune moravurile si institutiunile acestor tieri si am admiratu gradulu loru inaintatu de civilizatiune. Candu m'am inturnatu in tier'a mea, am avutu nemultumirea de a constata catu eram de inapoiati fatia de natiunile occidentali.

Atunci am incercatu a mi da socotela de cauzele cari au pututu a ne mantine asiá de parte de progresu. Si candu mi-am adusu aminte de tristele conditii politice in cari s'a gasitu tier'a de gresiele guvernelor cari s'au succesu, de numerocele invasiuni straine, de luptele ce au avutu a sustine omenii nostri inteligenti pentru conservarea natiunalitatei nostre, m'am consolatu ore-cum vedendu ca nu este tocmai gresiela nostra daca nu ne-am potutu pune in nivelulu marei civilizatiuni europene.

O ascemene consolatiune, inse, nu putea fi de catu momentana, si a trebuitu se cautu medii locele pentru a esi din ac'esta situatiune. Eta conclusiunile la cari am ajunsu:

Nenorocirea nostra a fostu ca, de la 1859, nu ne-amu ocupatu cu activitate si intr'unu modu practic de stabilirea drumurilor ferate, de deschiderea caliloru nude de comunicatiune, de crearea institutiunilor de creditu destinate a inlesni proprietariloru si arendasilor venitele ce li lipsescu a-si exploata pamenturile, ca nu s'a datu unu sboru destulu de puternicu industriei nostre natiunale astfel ca se poa obtine rezultate avantajoase prin schimbulu producteloru cu acela ale strainiloru, etc. etc.

Dar spre a se poté ajunge la acestu scopu, ni-ar fi trebuitu unu guvern stabilu si regulatu, linisco in partia si mai cu s'ema organele scrise in limba straina pentru a ne face cunoscuti lumei civilizate si a atrage atentiunea comerciantiloru, industrialiloru si capitalistiloru straini asupra bogatiiloru cari se potu gasi in tier'a nostra.

Asiu dori ca diarele se consacre mai multu locu cestiuniloru economicu si comercialu, cari sunt de unu interesu vitalu pentru tier'a nostra. Si pentru a se convinge ori care de folosele acestei lucrari, permiteti-mi a vi cita unu pasagiu dintr'o epistola ce am primitu de la unulu din corespundintii mei din Belgi'a:

„Romanii au comisu o mare, o forte mare gresiela de a nu se face cunoscuti lumei din Europ'a. Mai nimenea nu cunoscute bogatiile nemarginite ale pamentului Romaniei; nu se aude vorbindu-se nici o data de bogatiile vostre naturale. Unu diaru in limb'a francesca ar face unu insemnatu serviciu compatriotiloru vostri, consacrandu in fie-care septemana cate-va ron-

VI.

Detorint'a unui tata de familia, ca se spor'esca averea sa!

Candú era odata iobag'a in tiera, atunci seraculu iobagiu luora multe dile in anu si cu manile si cu vitele sale pentru domnulu de pamentu.

Starea lui in multo privintie asiá era de trista, in catu nu se pre ingrigia se-si adune avutia, pentru ca nu era siguru ca-i va remane lui, si pentru ac'esta multi erau de desvinovtitu pentru nepasarea ce o aretau in viet'a lor.

Acum'a e altmintrelea; — poporulu a castigatu drepturi cetatienesci, si a ajunsu stepanu pe binele seu, acum'a luca dara pentru sine. —

Deci dara poporulu se se imbarbateze la lucru! si deca fiacarele a gatau lucrulu seu, se luere la altulu pentru bani, — si se nu sieda fora lucru, ca se mance totu din gat'a. E bine candu tota familia are in magazinulu seu, seu cotar'a sa, catu e de lipsa; dar o reu, e pecatu de Ddieu a siedé pe urma tota diu'a in birtu, seu adunati la vorba si clefete fora de folosu, seu a siedé cu pip'a in gura, si manile in peptu, si a cautá cine trece pe drumu! (Va urmá.)

bucatele adunate de pe atate lantiuri si demulte ori platesce in acestu modu si intrecu acea detoria pentru beutura.

Tata reu de familia e despotu in casa, nu da se se cumpere cele de lipsa muerii si prunciloru, si pentru ac'esta muerca si fetele, iau din podu bucate catu potu, si le duc la gidanulu pentru o plantica, pentru albela si altele, si cu pretiulu bucateloru platescu adeseori si indieitu marfa cea rea. Jidanulu primesce si se inavutiesce, poporulu seracesce!

Preoti, invetiatori, si dirigatori romanii! Deca aveti mila de poporu, mai puteti privi cu nepasare la retacirile lui?

Fie-mi iertatu a pomeni cu multamita despre Dlu Stefanu Antonescu jude primariu de cercu in Fagetu, pentru multele lui ingrigiri de binele poporului nostru. —

Eta dara ce e causa ca romanulu preste totu nu are sporiu, si nu scapa de seraca; eta ce e causa ca nu face propasire intru invetiatura si avutia!

Romanii doceptati-ve, deca vreti se aveti viitoriu; romanii lucrati, si invetiati a crutiá, deca vreti se fii mai fericiti!

duri prin cari se arate productele, minele, ramurile de comerț, medilocele procurării producțiilor și trebuințele locuitorilor. Acesta ar fi un medilocu de a se propaga și a face se se cunoască de către comercianții Europei (vorbescu de către septentrionale) ce feluri de marfuri și în ce cături ar poté trimite la voi în schimbul producțiilor atate de bogate și varie ale pământului vostru. Ne ducem se cantăm pacur'a și o mii alte lucruri pana în Americ'a, candu, fara se fie trebuința a parea Europ'a, le gasim intr'ns'a. Asemenea și cu vitele, etc.

Sciu, domnulu meu, că asemenea informații sunt anevoia de obținute în țier'a noastră, unde totulu este isolatu și unde asociațiunile, abia formate, sunt imprasciate de acelu ventu de nestabilitate care spulbera aci tôte lucrurile. Dar candu cine-va iubese țier'a în care a trairu, trebuie se gasésca medilocele de a biru' tôte anevointiele.

E.
Multumim corespundintei necunoscutu pentru ideele sale. S'a publicatu unu numeru mare de articoli speciali asupr'a bogatiilor Romaniei, asupr'a minelor ei, carierelor, productelor vegetale și animale, căilor ei de comunicațiune, etc. Toti acesti articoli lasa putinu de disu, și ar fi de ajunsu a retrimite de lectori ca se le cetésca, dar marturisim că printr'acést'a i-am condamnă. Articoli de diare sunt ce-va efemeru și s'ar simți greutate a-i reuți într'unu volumu. Ar trebui ca cine-va se revina în mai multe ronduri asupr'a acelor-a-si subiecte și se aiba neincetatu atentiunea descépta asupr'a cestiunilor caror'a li s'ar recunoșce important'a.

Acést'a ne si propunemu a face în viitoru. Dar trebuie se se întielega că neajutatu nu potemu face o asemenea lucrare. Diarele locali, absorbite de politica, neglijeza mai ou desevar, sire cestiunile economice, séu le considera numai din punctulu de vedere alu teoriei. Singur'a lucrare completa în asemene cestiuni, este Analele statice și economice, dar ele aparou numai odata pe anu, și acést'a intardiare vatema multe interese. Trebuie dar a recurge la cautari personale și totu de o data a se cere tôte luminile ómeniloru competinti. În ceea ce ne privește, nu vom neglije nimicu pentru a obține rezultatulu ce urmarim. Facem apelul la toti aceia cari se ocupa de cestiuni economice și le deschidem cu mare multamire colónele acestei foi.

VARIETATI.

== Carte rosia. Ministrulu de esterne alu Austriei se gatesce de lungu timpu a asterne delegatiuniloru actele referitórie la afacerile diplomatice. Actele acestea, cuprinse într'o carte, se va numi cartea rosia. Franci'a pentru asemene scopu are cartea galbena, Angli'a are cartea veneta (mieria) și Itali'a cartea verde, éra Austri'a va avé cartea rosia.

== Unu nou ordu a întemeiatu Sântitatea Sa Ponteficele romanu Piu IX, este crucea de argintu cu optu unghiuri, carea se dá invingatoriloru de la Mentana, va se dica în precumpnire francesiloru cari apoi în patri'a loru vor cautá a nu se prè falí cu ea.

== Georgiu Sionu, celebrulu și bine meritatul nostru poetu petrece de prezentu în Vien'a dupa retornarea din calatori'a avuta în Suițier'a și Itali'a. Dsa a folositu și acést'a caletoaria totu într'u interesulu nationalitatei romane, căci înscriindu-se și participandu la diverse reuniuni de literati, a cercatu pretotindene a respândi cunoscutie despre sórtea noastră. Au culesu esperiintie interesante pe terenulu educatiunei, politice și despre starea industriei cari sperám că le va dá publicitatii. Desclinitu ne-au imbucuratu întielegendu că la Taurinu multi teneri și ómeni betrani asculta cu placere desclinita prelegerile ilustrului nostru literatu Vegezzi-Ruscalla. D. Sionu desí naintatu în versta, este înse în deplina potere, avemu se ni gratulám pentru literatur'a noastră.

== Lucrarile pacii. Camera comercia-la și industria din Temisóira a otaritu a trimite o reprezentatiune la ministeriulu ungu-rescu și la dieta cu rogarea ca fortaréti'a de acolo se se paresésca de óra-ce impedeca comer-ciulu și industria.

== Campurile de batalia din Boemi'a nu potura multamí neci estimpu pe lucratorii lor, cari din acést'a cauza ceru de la monarcu unu ajutoriu nou.

== Honvedii. Prelegerea prima din sciintiele militari se va tiené la post'a astadi

sambeta 1 fauru în sal'a mare a casei comita-tului de la 6 pana la 8 óre sér'a. Redactiunea díariului „Honvéd“ invita nu numai tenerimea inscriși ci și pre fostii honvedii și publiculu cultu.

== Subsecretariu de statu unguuru. Pentru a multamí pretensiunile unguuriloru d'a fi reprezentati la ministeriulu pentru afacerile comune, se vor denumí deocamdata cati-va sub secretari de stat, astfel în ministeriulu de fi-nantie comune va fi — precum întielege „Pr.“ — profesorulu Juliu Kautz de la universitateá de Pest'a.

== Bözörményi și Kossuth. În cunoscutulu procesu de presa a foi „Magyar Ujság“ redactorulu Bözörményi a cerutu de la tabul'a regésca ca mai antaiu se fie ascultatu d. Kossuth care este autorulu articolului incrimina-tu. Tabul'a reg. i-a respinsu acést'a cerere.

== Latirea limbei unguuresci. Mai multi credinciosi romano-catolici éra de na-tionalitate unguuri se adreséza către episcopii lor prin „Pesti Napló“, rogandu-i ca în afa-cerile lor se recunoșca oficialitatea limbei un-guresci în loculu celei latine de pana acum'a. Densii credu cumca prin acést'a nu numai con-tribuescu la latirea limbei unguuresci, ci to-todata se apéra în contra panslavismului. Cum-ca nu potesou ceva cu nepotintia, provóca de marturia esemplele altoru beserice na-tionale. — Nesmintitu va fi interesantu a audí acusi parerile nemtilor și ale slaviloru catolici de li s'ar impune limb'a ung. căci — precum se scie — preotii rom. cat. în Unagri'a sunt mai toti slavi.

== Ce este istori'a? Senatul francescu a votatu legea pentru milita cu 125 de voturi în contr'a 1. La asié ceva se acceptá opiniunea publica purure de la acestu corpu, și neci i' de-dea atentiune. Acum înse senatulu a sciutu se traga a supra-si atentiunea prin o definițiune ce s'a datu istoriei. Vice-admiralulu conte Bouët-Willameuz dise: „Istori'a popóraloru este istori'a armatelor lor. Si în adevéru din ce consta istori'a popóraloru? din invingeri, cadéri și tratate. Cine dobandesce invingerile? cine su-fere cadérite? io asié credu cumca armatele. Cine face tratatele? Talleyrand respunde: di-plomati. La ce maresialulu Lannes replica: daca diplomatiu facu tratatele, totu ostasii ascu-tiescu penele. Deci dara invingerile, cadérite,

Cursurile din 31 jan. 1868 n. sér'a.

(dupa arétare oficiale.)

	banl	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% în val. austr.	53-70	53-90
„ „ contributivale	57-25	57-40
„ „ nóue în argint	90- -	90-50
Cele în argint d. 1865 (în 500 franci) ..	79-50	80- -
Cele national cu 5% (jan.)	65-90	66-10
„ metalice cu 5%	56-80	57- -
„ „ maiu—nov.	58-10	58-30
„ „ 4 1/2%	50-50	51- -
„ „ 4%	45- -	45-50
„ „ 3%	34- -	34-50
Efete de loteria:		
Sortile de stat din 1864	80- -	80-20
„ „ „ 1860 1/2 în cele întregu ..	83-70	85-90
„ „ „ 1/2 separata	92-25	92-75
„ „ 4% dtu 1854	75-50	76- -
„ „ din 1839, 1/2	159-50	160- -
„ bancos de oredet	129-50	129-75
„ societ. vapor. dunarene cu 4% ..	93- -	93-50
„ imprum. princíp. Esterházy a 40 fl.	120- -	120- -
„ „ Salm	30-25	30-75
„ „ cont. Palfy	25- -	25-25
„ „ princ. Clary	28-50	29- -
„ „ cont. St. Genois	26- -	26-75
„ „ princ. Windischgrätz a 20 ..	17-50	18- -
„ „ cont. Waldstein	19-50	20- -
„ „ Keglévich	14-50	15- -
Obligatiuni desarcinatóre de pamentu:		
Cele dtu Ungaria	70- -	70-50
„ Banatul tem.	69- -	70-50
„ Bucovina	64-50	65- -
„ Transilvania	65-75	66-50
Actiuni:		
A bancos nationali	676- -	677- -
„ de oredet	186-90	187-10
„ „ scont	632- -	635- -
„ „ anglo-austriace	110-75	110-50
A societatei vapor. dunar.	488- -	490- -
„ „ Lloydului	185- -	187- -
A drumului ferat de nord.	171-50	172- -
„ „ „ stat	245-80	246- -
„ „ „ apus (Elisabeth)	140- -	140-50
„ „ „ sud	165-75	166- -
„ „ „ langa Tisza	147- -	147- -
„ „ „ Lemberg-Czernowitz ..	169-50	170- -
Bani:		
Galbenii imperatesci	5-73	5-74
Napoleond'ori	9-56	9-57
Friedrichsd'ori	9-95	10-05
Suverenii engl.	12- -	12-05
Imperialii rusesci	9-85	9-90
Argintulu	118- -	118-25

tratatele, adeca istori'a, víeti'a natiuniloru este un'a cu istori'a armatelor etc.“

== Adres'a dietei croate o va asterne M. Sale o deputatiune care va avé audiintia luni în 3 fauru. Am reprodușu și noi proiep-tulu adresei, care în desbatere n'a capetatu neci o modificatiune essentiala.

Responsuri: Dlui I. . . în M. m. . La cererea dtale însemnámu óa óe'a de vinu ordinariu (celu mai ef-tinu, produptu din archiducatele Austriei) este cu 48 de cruceri v. a. cele mai bune feluri sunt între 64—84 cr. de óca. Vinulu rosu de Bud'a totu 48 cr. óe'a care este între tôte celu mai efinau. Va fi bine se Te puni în co-rispondintia cu atare negociatoriu de aici, trimitiendu mu-stra, noi ti recomandám o firma romanésca a dlui B. G. Popoviciu (Alter Fleischmarkt nr. 15) care dupa contielegere Ti póte antecipa pretiulu. — Dlui I. Radneantiu la Chesintiu: vedi responsurile nóstre din nr. 5 a. c.

Concursu

se deschide pentru statiunea invetiatorésca Tiel'a. Salariulu anualu este 94 fl. 50 cr. v. a. 2 jugere pamentu de aratura, 2 jugere livada și 1/4 jugeru gradina; 15 cubule gráu, 25 cu-bule cocurudiu; 50 % sare, 100 % clisa, 15% lumini și 8 orgfi de lemne.

Doritorii d'a ocupa acestu postu au se in-strueze recursele lor cu documintele necesarie și adresandu-le Pré-Onoratului Consistoriu Ara-danu se le predec, în restimpu de patru septe-mani de la prim'a publicare în acést'a foia, sub-scrisului în

Lipova, 15 ianuaru 1868.

[1—3] Ioane Tieranu m/p.
protop. si insp. scol.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

pre anulu 1868.

Pretiulu de prenumeratiune pent. Austri'a

pre unu anu întregu 8 fl. v. a.

„ 1/2 de anu 4 fl. v. a.

„ 1/4 „ „ 2 fl. v. a.

pentru Romani'a si strainetate

pre unu anu întregu 16 fl. v. a.

„ 1/2 de anu 8 fl. v. a.

„ 1/4 „ „ 4 fl. v. a.

Dd. prenumeranti sunt rogati a in-semn'i curatu numele si conumele, locuin-ti'a si post'a din urma. Bani se se adre-seze redactiunei în Viena, Josefstadt, Lange Gasse nr. 43.

Cu esemplare complete mai potemu servi inca de la inceputulu anului cu-rinte.

Dd. prenumeranti cari nu primescu atare numeru, sunt rogati a reclamá de-locu catre administratiune în epistóle nesigilate si nefracate.

Uniculu medilocu și celu mai bunu pentru

Crescerea perului,

sunt: **Preparatele de unu perulu, de Vil. Abt,**
în Viena,

privilegiate de Majestatea Sa c. reg. apostolica.

Scrisori de recunoscutia: Domnului „Vielmu“ Abt la Viena! sum fericitu prin rezultatulu eminentu a pomadei de unu perulu facuta de dta, și te rogu urgente se-mi trimiti pe posta 2 laditie cate cu 60 cr. Primește inca odata multamirea mea prè cordiala pentru inventatiunea doimitala cea prè pretiuita pentru omenimea patimitória, și ingaduescu de odata se dai publicatei aceste sire pentru ca cu timpulu se péra din limba cuventulu „capu plesingu“.

Cu profiandu stima Ioșifu Zimmermann în Karlsbad.

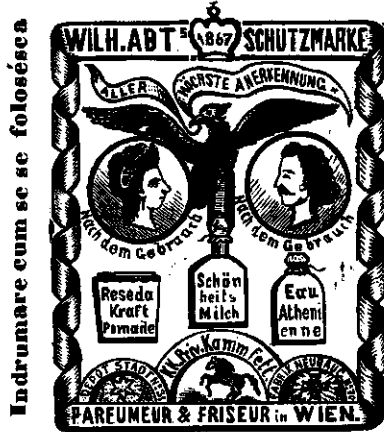
Estrasu din „Foi'a periodica pentru midicin'a forensa, cur'a publica și legelatunea medicina-la“ de datulu Viena, 6 augustu 1867:

Preparatele de unu perulu facute de Dlu Abt pe di ce merge se bucura de imbratișare mai mare din partea publiculu, de óra-ce rezultatele ce se castiga prin ele în privinti'a cres-cerii și conservarii perului sunt intradaveru supradiatórie. Deci recomandám cu cal-dura acestu preparatu curatu si efinau tuturor ce dorescu se si-conserve perulu.

Afara d'acestea preparatele lui Abt pentru unu perulu, spre conservarea și cres-cerea lui, sunt bine recomandate inca prin mai multe de catu 1000 de epistóle, — cari, în origi-nalu stau fie cui la dispozițiune — precum și de capacitatele cele d'antatu în medicina, din Euro-pa, și prin urnare ori care alta premiare e suprafia.

Pretiurile în detaliu:

1 Flacon (sticlutiá) de oleu filtratu de unu perulu cu ori fara parfum 1 fl., în forma de pomada într'o ladutia decorata în modu elegantu 60 cr., ca cosmetica (medi-ocu de frumsetia) 50 cr., pomada de ast'a pentru a co-lorá perulu în negru séu brunetu costa o ladutia din sticla de alabastru 1 fl., ca cosmetica 50 cr., pomada de barba, négra, blondina ori bruneta 25 cr., unu cartonu (o ladutia de hartia grósa) pregatit în modu elegantu și provediutu cu 5 bucati c. r. privilegiate preparate de unu perulu, menitu spre decorarea unei mese de toaleta éra mai vertosu aptu pentru presente; pentru dame cu esbuchtet 3 fl., pentru barbati 2 fl. 80 cr.

icelu mai nou, bunu si nevatematoriu de a colorá perulu, în ne-gru și brunetu cu 2 fl. 50 cr. unu cartonu; perii si peptene etc. pentru peptenare 50 cr. Pasta de coloratu perulu, négra și bruneta cu totu cu peptenu și peria 1 fl. pentru conservarea perului, o ladutia 1 fl., ca cosmetica 30 cr.

Laptele frumsetii pentru infrumșetiarea fetii cu 40 cr. un flacon.

Pasta aromatica de dinti pentru conservarea dintiloru și a gingeliloru cu 40 cr.

Eau Athenienne (apa atheniana) esintia adevérata francesa pentru perderea matretii, unu flaconu 1 fl. Totu felulu de produse de parfumerie și altu feliu de articule de toaleta.

Procurarile în strainetate se facu pe langa trimiteroa pretiului și 10 cr. spese de invalidu.

Depositulu principálu de trimisú în cantitati mari si mici.

În salonulu meu de peptenatu. Stadt, verlängerte Kärnthnerstrasse Nr. 51. și în fabrica: Neubau, Neubaugasse Nr. 70. Mai departe la D. A. Moll, apotecariu, Tuchlauben; Eduardu Haubner, apot. „zum Engel“ am Hof; I. Weiss, apot. Tuchlauben; I. Ritter Rothenthurmstrasse nr. 16; la dl dr. Girtler, ap. Freyung si c. r. apoteca camestra la Stefansplatz. — În Aradu: (Schwellengreber) friseriu; Brunn: la A. W. Wlasak, apot.; Bozen: I. Bederlunger; Graz: H. Kielsauser si I. Purgleitner; Krakau: I. Jahn; Klagenfurt: I. Dettoni, friseriu; Lio: P. Micolasch; Lenza: I. Haunsteiner; Laibach: Ed. Mahr; Neugradisca: M. Kapunu; Olmütz: Carolu Steigel, friseriu; Oedenburg: A. Meczey, apot.; Praga: I. Fürst, apot.; Pesta: I. v. Török, apot.; Posionu: I. Wörsterlöw si F. Heinrici; Raab: F. Liczenmeyer, apot.; Reichenberg: Ludóvicu Ehrlich, apot. Salisburgu: I. Szlammer; Szegedin: F. Weiglein; Wr. Neustadt: Ch. Piemontesi.

Avisa! Afara d'acestea pomada facuta de mine se afla în tôte apotecele mai alese, în Viena și în provincie asiá și în strainetate, și pentru a delatára falsificarea aducu la cunoscutia publica că preparatele mele de unu perulu sunt provediute cu indrumarea cum se se folosésca precum și cu copi'a c. r. privilegiu nrulu 5640 — 2340 precum și cu marc'a mea propria.

Vielmu Abt, friseriu, parfumariu, și proprietariu de privilegiulu c. r. în Viena.